

Infinitum esset reliqua Templa, quæ hic & aliis in locis visuntur, describere. Infinitum, Abbatias, Coenobia, Monasteria, Xenodochia, Nosocomia, Prothodochia, & Orphanotrophia. Quid vero dicam de Ar-
cibus, quid de conspicuis Regum Palatiis? Quid de Magnatum & Equitum ædibus pulcherrimis? Quid de aliis tam publicis quam privatis ædificiis? De his ego tacere malo quam parum dicere. Status Galliarum hodie Monarchicus est; locusque ibi Regiæ, quæ vetustissima divinissimaque Aristotelii censetur, Gubernatio nisi. Rex nascitur, non suffragius designatur; Sexus Masculini, volente id, ut quidam perhibent, lege Salica. Regem ita amant, ita colunt, venerantur Subditi, ut nihil supra. Penes eundem rerum omnium est arbitrium. Duo-
decim Virorum Collegium Caroli Magni est institutum. Alii ab Ovo Troiano repetunt. *Pares loe Parii de France* dicti, quod proxima secundum Regem & velut pari essent dignitate. His solis sacrandi Reges jus est, & in Regni possessionem mittendi. Horum sex vulgo *Laici*: reliqui dicuntur Ecclesiastici, vel Clerici. *Laici* sunt Du-
ces vel Comites. *Duces*: Burgundus, Normannus, Aquitanus. *Comites*: Flander, Campanus, Tolosus. Ecclesiastici, itidem vel *Duces* sunt vel *Comites*: *Duces*; Remensis. Archiepisc. Laudunensis & Lingonensis Episc. *Comites*: Catalaunensis, Noviomagensis & Belvacensis Episc. Sunt & septem summi Senatus per Galliam, quos vulgo *Parlamenta*. vocant, a quibus appellare non licet: Parisiensis, Tolosanus Rotomagensis, Divisionensis, Burdigalensis, Aquensis, *Grianopolitanus*. Et ad Statum Ecclesiasticum quod attinet. Sunt in Gallia Archiepiscopatus xii, Lugdunensis Pri-
mas, Lyon, Aquensis, Aix, Vienensis, Vienne; Remensis, Reims, Narbonensis, Narbone, Tolosanus, Tolouse, Burdigalen-
sis, Bordeaux; Auxitanus, Aux, Biuricensis Bourges; Turonensis, Tours; Rotomagensis, Rouen; Senensis, Sens. Acadé-
mie in regno Galliæ sunt haec: Parisiensis, Pictavensis, Biuricensis, Tolosana, Burdigalensis, Nannerensis, *Lugdunensis*, *studii celebres*
Arelatensis, Montispessulana, Cadurcensis, Gratianopolitana, Valentina, Valence, Remensis, Andegavensis, Cadomen-
sis, Nemavensis, Romana, Romans, Avensonensis, Dolana, Massiliensis omnium antiquissima, ab Græcis orta. Ex
his omnibus tanquam ex multis Equis Troianis, innumeri docti Viri, Theologi, Iurisconsulti, Medici, Alii
exerunt: Quos uno ductu enumerare si conarer, maximum mihi quidem conciliarem laborem, Lecturis ve-
rotædium. Nobilitas sane Gallica (quæ frequentissima est) hodie tam pertinaci diligentia, ut hoc universum
dicam, tamque assiduo labore Meliorum Literarum Studia persequitur, adeoque in omni Disciplinarum Ar-
tiumque genere excellit, ut nusquam terrarum magis. Videre ibi est summo loco natos illustribusque ortos
familii noctes diesque inhaerere Chartis, & nunquam non Musatum Sacris operari. Sunt qui de quacunque
rein medium proleta expeditissime possunt, Methodo admiranda, ex tempore & absque ulla præmeditatione
per horas aliquot, non sine audientium stupore differere. Bibliothecæ in hoc regno variaz, cum primis Parisiis *Bibliotheca*,
Regie Majestatis, & *S. Victoris*, ut alias publicas & privatas præterea optimis rarissimisque cum editis, tum
Manu-scriptis refertas libris. Ad Mores venio Gallos acutos ingenio, & ab Doctrina minime alienos esse, te-
stantur Diodorus & Strab. Commendat illorum in bonis literis studia non uno in loco Symmachus. Marcus
Portius Cato originum lib. 11, apud Charisium Sosipatrum; *Pleraque Gallia*, inquit, duas res industriosissime perfe-
quunt, *rem militare* & *argute loqui*; ne nesciamus Veteres Gallos inter alias gentes Eloquentiaz gloriam reportasse.
Mores.

D d iii

Ingenium